

AQIL ABBAS MƏNDƏN ALDIĞI ŞEİRLƏRİ GERİ QAYTARMIR

Musa Urud: “Özünü yox, başqasını günahlandırmaq daxili zəifliyin əlamətidir. Necə olur ki, uğuru özümüz əldə edirik, uğursuzluğu başqalarında görürük? Mənim sevgi şeirlərimdə bircə kəlmə də nifrət tapa bilməzsən”.

Şair, tərcüməçi, millət vəkili Musa Urudun bu yaxınlarda 60 yaşı tamam oldu. Musa müəllimin son dönmə iki şeir kitabı çap olunub. Onlardan biri “Alma ağacı”, digəri isə “Payız küleyi”dir. Bu günlərdə şairlə görüşüb yubiley ilinin təssüuratları ilə yanaşı, yeni poetik əsərləri, kitabları xüsusunda söhbətlaşdıq:

● Şeirlərinizin birində deyirsiniz ki, ürəyim arzular qəbiristanıdır, ondan da dirilik umuram hələ. Çatmadığınız arzular sizə çox şeirlər yazdırıb. Sizcə, çatdığınız arzulara görə yazmayaraq hansı “əsərlərinizi” qurban vermişiniz?

● Şairin yaradıcılığı müxtəlif mərhələlərdən keçir və bu yaradıcılıqda həmişə əlçatan arzular elə bil sənin ayağının altındakı pillələrdir. Əl çətməyən arzular isə əlin yetməyən budaqlardır. Əlbəttə, “ürəyim arzular qəbiristanıdır”, bəlkə də, hər bir insanın deyə biləcəyi bir sözdür. Düşünürəm ki, dünyada bütün arzularına çatan insan olsun. Adam bütün arzularına çatırsa, artıq yaşamaq da mənasız olur. Əslində, arzular insanın həyatı üçün bir motivasiya rolunu oynayır. İnsan o arzulara çatmaq üçün özünə yollar axtarır, özünü təkmilləşdirir, zəhmət, əziyyət çəkir. Amma, hər halda, belə düşünürəm ki, bizim bütün ömrü boyu çatmadığımız arzular çatdığımız arzularından daha çox olub. Ən qəribəsi də budur ki, biz arzuya çatandan sonra elə bil onu unuduruq. Neçə il ona doğru yol gəldiyimizi, həsrət çəkdiyimizi, onun uğrunda mübarizə apardığımızı da yaddan çıxarıyıq.

● Əslində, ömrü mərhələlərə o cür arzular bölmürmü?

● Bəli, əgər biz

MÜSAHİBƏ

SÖHBƏTLƏŞDİ:
FƏRID HÜSEYN
feridhuseyn@kaspi.az

“Şairin yaradıcılığı müxtəlif mərhələlərdən keçir və bu yaradıcılıqda həmişə əlçatan arzular elə bil sənin ayağının altındakı pillələrdir. Əl çətməyən arzular isə əlin yetməyən budaqlardır.”

uşaq vaxtı daha tez böyüməyi arzulayırdıqsa, müəyyən yaşa çatdıqdan sonra əksinə, gənc qalmağı və hətta uşaqlığı arzulayırdıq. Uşaq vaxtı qarşımıza nə məqsədlər qoyuruq? Orta məktəbi bitirmək, universitetə daxil olmaq, hərbi xidmətimizi başa vurmaq, istədiyimiz peşənin dalınca getmək, ailə həyatı qurmaq, müəyyən işdə çalışmaq və o dövrdə bəzən həmin arzular da bizə əlçatmaz görünür. Amma gəlib o mərhələləri keçəndən sonra heç o arzular barədə düşünmürsən. Bəzi vaxtlarda, müəyyən illərdə bu həsrətlə yaşadığım yadına da düşür. Uzun müddət övlad həsrəti ilə yaşayan ailələr uşağı dünyaya gələndən sonra o arzunu unudurlar, həsrəti yaddan çıxarırlar. Biz yaradıcı adamlar, ilk kitabımızın çıxmasını nə qədər arzulamışıq. Son kitabım “Payız küleyi” adlanır. 60 yaş ömrümün payız dövrüdür. Payız məhsulun yığılan vaxtıdır. Kitab çıxana qədər nə qədər həvəsləydim, çıxandan bir həftə sonra tamamilə adıləşdi. Bu mənada arzu da insan üçün müəyyən mərhələyə qədər maraqlıdır, ondan sonra sənin gündəlik həyat tərzinə çevrilən bir şeydir. Görünür, bu, insanın xarakteridir. Adəm övladının beyni elə qurulub ki, həmişə ona vacib olan anları özündə saxlayır, qalanlarını da unudur. Və yaxşı ki unudur, yoxsa adam bütün ömrü boyu eşitdiyi informasiyaları yadında saxlasa, bircə ayın içində dəli olar.

● Musa müəllim, şeirlərinizdə özünü günahlandırmalar çoxdur. Məsələn, yazırsınız ki, – “Görmədim yanımdan keçən təzə-tər sevgiləri” – və s. Bu cür nümunələri çoxaltda da bilirik. Bilmək istəyirəm ki, şairin günahlarını bu qədər barizləşdirmək onun şeirlərinə hansı səmimiyyət gücünü qatır və yaxud artırır?

● Ümumiyyətlə, şeirlərimi oxuyanlar, təhlil edənlər dəfələrlə mənə deyiblər ki, onlarda çox güclü səmimiyyət var. Kim nə deyir desin, hər bir şair səksən faiz, bəlkə də, daha çox özünü yazır. Hesab edirəm ki, siyasətdə də, həyatda da, yaradıcılıqda da səmimiyyət öndə olmalıdır. Bəzən deyirlər, siyasət səmimiyyəti sevmir. Amma böyük siyasət ustası, Ümummilli lider Heydər Əliyev deyirdi ki, səmimiyyət elə ən birinci siyasətdə lazımdır.

Fotolar: Rəşad Mehdiyev / Global Media Group

SEVGİDƏ NECƏ NİFRƏT OLA BİLƏR Kİ?

● Amma bəzi şairlərdə əksinədir, deyilmi?

● Doğrudur, şairlər var, sevgidən yazır, amma içi nifrətlə doludur. Sevgidə necə nifrət ola bilər ki? Özümü günahlandırmaq, ola bilsin mənim tərəzi bürcündən olmağımla bağlıdır. Tərəzi bürcü, tərəzinin öz xarakteri ilə bağlı məsələdir ki, düz də çəkən, az da aparın, çox da aparın tərəzini günahlandırır. Amma çəkənin günahını heç kim o qədər də görmür.

● Kitabınızda “Sandıqda qalmış şeirlər” bölməsi var ki, o nümunələr heç yerdə çap olunmayıb. Onları bu günəncən hansı səbəbə görə çap etdirməyibsiniz?

● Məndə arxiv saxlamaq prinsipi yoxdur. Bəlkə də, çap olunan qədər dağılan şeirlərim var. Gözəl şeirlərim olub, təyyarədə salfet kağızına yazmışam, atmışam gedib. Gözəl şeirlərim olub, dostla ithaf etmişəm, yazıb vermişəm, özümdə saxlamamışam. Mənim yaradıcılığımın ən fəal dövrü Gəncədə yaşadığım vaxtlara aiddir. Təxminən 84-90-cı illərə. Bir dəftər şeirimizi dostumuz Aqil Abbasa verdim. Aqil Abbas uzun illərdir məndən aldığı şeirləri geri qaytarmayıb. O şeirlərin müəyyən hissəsi çap olunmuşdu, fəqət çox hissəsi işıq üzvi görməmişdi. Amma çox gözəl şeirlər idi. Bir dəfə Aqil Abbas məni muştuluqladı ki, dəftəri tapmışam, içində sənin gənclik illərinin şəkli də var. Ancaq sonra onları yenə tapmadı. Hələ də ümidim var ki, o dəftər haçansa tapılacaq.

